دانشگاه علوم پزشکی بابل، مجله علم سنجی کاسپین
سال دوم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۹۴، صفحه ۲۷-۲۴

مقاله کوتاه
DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24

دلایل و انگیزه استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد

دریافت مقاله: ۹۴/۶/۲۳ پذیرش مقاله: ۹۴/۱۰/۲

میثم داستانی (MSc)[1*]
جواد کرامتی (MSc)[2]
علی پورفاطمی (BSc)[2]
علی اکرامی (MA)[2]
۱. کتابداری و اطلاع رسانی (مدیریت فناوری اطلاعات)، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.
۲. دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.
*نویسنده مسئول:
میثم داستانی
گناباد، حاشیه جاده آسیایی، معاونت آموزشی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی، واحد فناوری اطلاعات
Email:
meisam.dastani@gmail.com

چکیده

سابقه و هدف: امروزه شبکه‌های اجتماعی به یکی از مهم‌ترین ابزارهای ارتباطی در جهان تبدیل شده و از شهرت فراوانی برخوردار هستند. بنابراین اطلاع از میزان و دلایل استفاده کاربران از این ابزار امری ضروری است. بدین منظور این مطالعه با هدف تعیین دلایل و انگیزه استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی ۲۷۷ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد به صورت تصادفی شرکت کردند. پرسشنامه محقق ساخته‌ای که روایی و پایایی آن در مطالعات پیشین به‌دست آمده بود توسط دانشجویان تکمیل گردید، پس از آن داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد ۵۲ درصد دانشجویان در یکی از شبکه‌های اجتماعی عضویت دارند. انگیزه و هدف اصلی دانشجویان از عضویت در این شبکه‌ها ارتباط با دوستان قبلی و کنونی و همچنین سرگرمی بوده است.

نتیجه‌گیری: بیش از نیمی از دانشجویان در شبکه‌های اجتماعی عضویت دارند. بنابراین با توجه به نوظهور بودن شبکه‌های اجتماعی و عدم آشنایی دانشجویان با تمامی آثار استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی، انجام پژوهش‌های بیشتری بر روی سایر جنبه‌های تاثیرگذار آن بر زندگی و سلامت دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: **شبکه‌های اجتماعی، دانشجو، دانشگاه علوم پزشکی گناباد**

مقدمه

شبکه اجتماعی، مجموعه‌ای از سرویس‌های مبتنی بر وب است و این امکان را برای اشخاص فراهم می‌آورد تا در محیط مجازی توصیفات عمومی یا خصوصی برای خود ایجاد کنند یا با دیگر اعضای شبکه ارتباط برقرار نمایند، منابع خود را با آن‌ها به اشتراک بگذارند و از میان توصیفات عمومی دیگر افراد، برای یافتن اتصالات جدید جستجو کنند. همچنین شبکه‌های اجتماعی به افراد اجازه می‌دهند در یک سیستم مشخص و معین پروفایل شخصی خود را داشته باشند، خود را به دیگران معرفی کنند، اطلاعاتشان را به اشتراک بگذارند و با دیگران ارتباط برقرار کنند. از این طریق افراد می توانند ارتباطشان با دیگران را حفظ کرده و همچنین، ارتباط‌های اجتماعی جدیدی را شکل دهند (۱). از زمان ایجاد اولین شبکه اجتماعی مجازی تاکنون هزاران نوع از این دست وب‌سایت‌ها در سطح جهان ایجاد شده است (۲) و در حال حاضر به یکی از مهم‌ترین ابزارهای ارتباطی در سطح جامعه و جهان تبدیل شده و از شهرت فراوانی برخوردار هستند (۳).

برای بسیاری از افراد استفاده از این شبکه‌ها یکی از کارهای روزمره در نظر گرفته می‌شود (۲). این وب‌سایت‌ها به طور بالقوه‌ای چه در سطح روابط بین فردی و چه در سطح روابط اجتماعی، توانایی ایجاد تغییرات اساسی در زمینه زندگی اجتماعی هر فرد را دارند (۴).

با توجه به این‌که میزان عضویت در شبکه‌های اجتماعی در سال‌های اخیر از افزایش قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است و نمی‌توان از عضویت قشر جوان جامعه به ویژه دانشجویان در این شبکه‌ها غافل شد لذا این پژوهش به بررسی دلایل و انگیزه استفاده دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد از شبکه‌های اجتماعی پرداخته است.

مواد و روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی بوده که در طی نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ در دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شده است، که با استفاده از فرمول برآورد یک نسبت و فرمول اصلاح جمعیت محدود، تعداد ۲۷۷ نمونه انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ای که روایی و پایایی آن در مطالعه پیشین به‌دست آمده (۵)، انجام شده است. در پایان جهت توصیف داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ استفاده شد.

یافته ها

یافته‌های این مطالعه نشان داد ۷۸ درصد دانشجویان نسبت به شبکه‌های اجتماعی مجازی آگاهی دارند. همچنین ۵۲ درصد از آنان نیز

[Downloaded from cjs.mubabol.ac.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.24234710.1394.2.2.3.2]
[DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24]

عضو این شبکه‌ها می‌باشند. همچنین با توجه به نمودار شماره ۱ بیشترین انگیزه و هدف دانشجویان از عضویت در شبکه‌های اجتماعی ارتباط با دوستان قبلی و کنونی و همچنین سرگرمی بوده است.

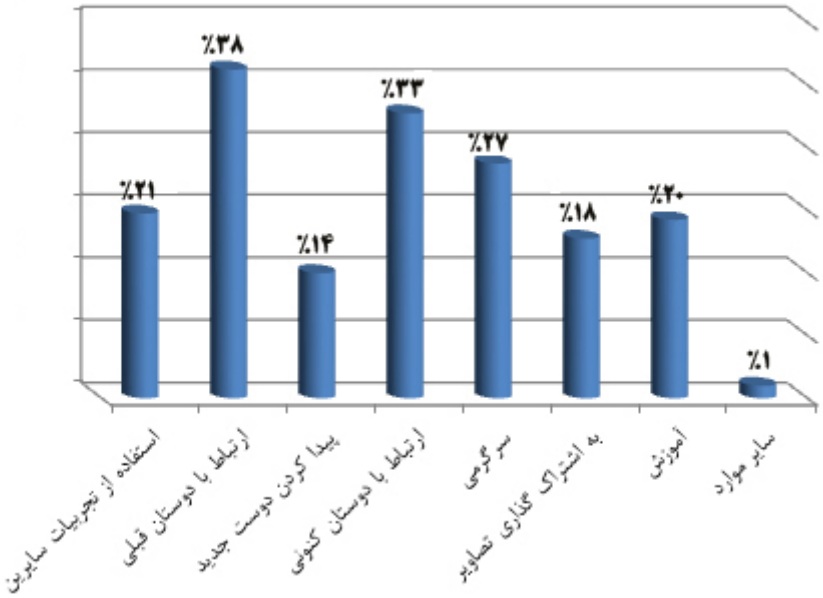

نمودار ۱: درصد فراوانی دلایل و انگیزه استفاده دانشجویان از شبکه های اجتماعی

بحث و نتیجه گیری

در مطالعه حاضر، ۵۲ درصد دانشجویان در شبکه‌های اجتماعی عضویت داشتند. نتایج این پژوهش در خصوص انگیزه و دلایل عضویت دانشجویان در شبکه‌های اجتماعی مجازی نشان می‌دهد که بیشترین انگیزه و هدف دانشجویان از عضویت در شبکه‌های اجتماعی ارتباط با دوستان قبلی و کنونی و همچنین سرگرمی بوده است. جوادی‌نیا در مطالعه‌ای بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند مشخص نمود که انگیزه دانشجویان ارتباط با دوستان گذشته، ارتباط با دوستان کنونی و سرگرمی بوده است (۶).

Pempek و همکاران در زمینه بررسی تجربیات دانشجویان از استفاده از شبکه‌های اجتماعی مشخص نمود که ارتباط با دوستان قدیمی که هم‌اکنون در دسترس نبودند مهم‌ترین دلیل استفاده دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی مجازی بوده است (۳) که با نتایج پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد. به طور کلی نتایج این پژوهش نشان از آمار بالا و رو به رشد استفاده از شبکه‌های اجتماعی در بین دانشجویان دارد که با توجه به نوظهور بودن شبکه‌های اجتماعی و عدم آشنایی دانشجویان با تمامی آثار استفاده از شبکه‌های اجتماعی، انجام پژوهش‌های بیشتری بر روی سایر جنبه‌های تاثیرگذار آن بر زندگی و سلامت دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد. همچنین ضروری است که دانشگاه‌ها با همکاری مراکز مشاوره به اطلاع‌رسانی دقیق در خصوص استفاده از شبکه‌های مجازی و پیامدهای مثبت و منفی آن، در ابتدای ورود دانشجویان به دانشگاه اقدام نمایند.

تشکر و قدردانی

در خاتمه تشکر و سپاس بی‌دریغ خودمان را از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گناباد که با حمایت‌های علمی و مالی امکان اجرای این طرح با کد EDC/۹۳/۳ را محقق نمودند و دانشجویان دانشگاه که با صبر و حوصله به سوالات پرسشنامه این پژوهش پاسخ دادند، ابراز می‌داریم.

[Downloaded from cjs.mubabol.ac.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.24234710.1394.2.2.3.2]
[DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24]

References

1. Boyd DM, Ellison NB. Social network sites: definition, history, and scholarship. Engineering Management Review, IEEE 2010; 38(3): 16-31.
Available at: http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?reload=true&arnumber=5559139.
2. Ellison NB. Social network sites: Definition, history, and scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication 2007; 13(1): 210-30.
Available at: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/abstract.
3. Pempek TA, Yermolayeva YA, Calvert SL. College students' social networking experiences on Facebook. Journal of Applied Developmental Psychology 2009; 30(3): 227-238.
Available at: http://eric.ed.gov/?id=EJ836753.
4. Ellison NB, Lampe C, Steinfield Ch. FEATURE Social network sites and society: current trends and future possibilities. interactions 2009; 16(1): 6-9.
Available at: http://dl.acm.org/citation.cfm?id=1456204.
5. Javadinia SA, Erfanian M, Abedini M, Bijari B. The Effects of Social Networks on Academic Achievement of Students, a Study in Birjand University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2012; 12(8): 598-606. Available at: http://ijme.mui.ac.ir/browse.php?a_code=A-10-353-3&slc_lang=en&sid=1&sw=Support. [In Persian]
6. Javadinia SA, Erfanian M, Abedini M, Askari M, Abbasi A, Bijari B. Pattern of Social Networking Sites Usage among Students of Birjand University of Medical Sciences teb & tazkeye 2013; 22(2): 39-81.
Available at: http://tazkiyeh.behdasht.gov.ir/uploads/AlgooBirjand_Summer92.pdf. [In Persian]

[Downloaded from cjs.mubabol.ac.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.24234710.1394.2.2.3.2]
[DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24]

Babol Uni of Med Sciences

Short Communication

Caspian Journal of Scientometrics. 2015; 2(2): 24-27

DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24

The reasons and motives of virtual social networks among students of Gonabad University of Medical Sciences

Received: 14 Sept. 2015 Accepted: 23 Dec. 2015

Dastani M (MSc) [1*]
Keramati J (MSc) [2]
Poorfatemi A (BSc) [2]
Ekrami A (MA) 2

1. Library and Information Science (IT Managment), Gonabad University of Medical Sciences, Gonabad, Iran.
2. Gonabad University of Medical Sciences, Gonabad, Iran.

Corresponding Author:
Dastani M
Library and Information Science (IT Managment), Gonabad University of Medical Sciences, Gonabad, Gonabad, Iran.
Email:
meisam.dastani@gmail.com

Abstract

Background and aim: Nowadays, social networks are the most important means of communication in the societies as well as in the world and they have a great reputation, so the use of virtual social networks among students is very essential. The aim of this study was to evaluate the reasons and motives of virtual social networks among students in Gonabad University of Medical Sciences.

Material and methods: In this descriptive study, 277 students were randomly chosen from Gonabad University of Medical Sciences. They completed a reasercher-made questionnaire which its validity and reliability were obtained in earlier studies. Then the data were analyzed using SPSS software version 20.

Findings: The findings showed that 52% of students were members of these social networks. Their main motive and reason for joining these networks were to communicate with previous and current friends and to have fun.

Conclusion: More than half of the students are members of social networks. Students are not familiar with all of the effects of these social networks since they are recently emerged so performing more research on other aspects of their impact on the life and health of students is necessary.

Keywords: **Social network, Student, Gonabad University of Medical Sciences**

[Downloaded from cjs.mubabol.ac.ir on 2026-10-06]

[DOR: 20.1001.1.24234710.1394.2.2.3.2]

[DOI: 10.22088/acadpub.BUMS.2.2.24]